በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የ ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

የሰ/መ/ቁ/255137

ኅዳር 26 ቀን 2017 ዓ.ም

ዳኞች፡- ተፈሪ ገብሩ (ዶ/ር)

ቀነዓ ቂጣታ

ተሾመ ሽፈራው

ብርቅነሽ እሱባለዉ

ሀብታሙ እርቅይሁን

አመልካች - አቶ ከበደ ገ/ጊዮርጊስ አጎናፍር ከጠበቃ ኢለያስ ጋር ቀርበዋል

ተጠሪ - ይርጋለም አዲስ ጨርቃጨርቅ ፋብሪካ ጠበቃ ገነት መላኩ ቀርበዋል

መዝገቡ ተመርምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ የስራ ክርክርን የሚመለከት ሲሆን፣ ክርክሩ በተጀመረበት በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት አመልካች ባቀረቡት ክስ በተጠሪ ድርጅት በኦፐሬሽን መምሪያ ኃላፊ ስር በብርድ ልብስ ማምረቻ ክፍል ኃላፊነት ከነሐሴ 16 ቀን 2003 ጀምሮ በወር ብር 18,551.00 ደመወዝ እየተከፈላቸዉ ሲያገለግሉ ቆይተዉ ተጠሪ ሰኔ 22 ቀን 2014 ዓ.ም ከህግ ዉጪ ከስራ ያሰናበታቸዉ መሆኑን ጠቅሰዉ ክፍያ የዘገየበትን ቅጣት ጨምሮ ህገ ወጥ የስራ ስንብት የሚያስከትላቸዉን የተለያዩ ክፍያዎች በድምሩ ብር 253,530.00 ተጠሪ እንዲከፍል እና የስራ የምስክር ወረቀትም እንዲሰጣቸዉ ይወሰንላቸዉ ዘንድ የጠየቁትን ዳኝነት መነሻ ያደረገ ነዉ፡፡

ተጠሪ ለክሱ በሰጠዉ መልስ አመልካች የስራ መሪ ናቸዉ የሚል የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ በማስቀደም ስንብቱ ህጋዊ ነዉ የሚልባቸዉን ምክንያቶች በመዘርዘር ክሱ ዉድቅ ሆኖ ይወሰንለት ዘንድ ተከራክሯል፡፡

ጉዳዩን በመጀመሪያ የተመለከተዉ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት አመልካች በህጉ አግባብ የስራ መሪ መሆናቸዉን የሚያሳይ ማስረጃ በክርክሩ መሠረት ተጠሪ ያላቀረበ መሆኑን ጠቅሶ ተጠሪ በዚህ ረገድ ያቀረበዉን መቃወሚያ ዉድቅ በማድረግ የፍሬ ነገር ክርክሩን መርምሮ ተጠሪ አመልካችን ከስራ ያሰናበተበት አግባብ ህገ ወጥ ነዉ በሚል ድምዳሜ ላይ በመድረስ የተለያዩ ክፍያዎችን ለአመልካች እንዲከፍል በማለት ወስኗል፡፡

ተጠሪ በዚህ ዉሳኔ ባለመስማማት ይግባኙን ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ያቀረበ ሲሆን፣ ከፍተኛ ፍርድ ቤቱ በበኩሉ የይግባኝ አቤቱታዉን አስቀርቦ ከመረመረ በኂላ በተጠሪ ድርጅት ለአመልካች የተሰጠዉ የስራ መዘርዝር ተራ ቁጥር 8(17) ላይ አመልካች የመመሪያዉን የሰዉ ኃይል እንደሚያሟላ፣ የቅጥርና የዕድገት ዝዉዉር እና የድስፕሊን ጉዳዮችን እንደሚከታተል እና እንደሚወስን የሚገልጽ መሆኑና አመልካችም በዚህ የስራ መዘርዝር ላይ ተቃዉሞ ያላቀረቡ መሆኑን ጠቅሶ አመልካች በአሠሪና ሠራተኛ አዋጅ ቁጥር 1156/2011 አንቀጽ 2(10) እንዲሁም ሰበር በተለያዩ መዛግብት ላይ በሰጠዉ አስገዳጅ የህግ ትርጉም መሠረት የስራ መሪ ናቸዉ በሚል ድምዳሜ ላይ በመድረስ የስር ፍርድ ቤት የሰጠዉን ዉሳኔ በመሻር ወስኗል፡፡

ይህ የሰበር አቤቱታ የቀረበዉም በዚህ ዉሳኔ ቅር በመሰኘት ለማስለወጥ ሲሆን፣ አመልካች ህዳር 12 ቀን 2016 ዓ.ም በተፃፈ የሰበር አቤቱታ አመልካች በተጠሪ ድርጅት ዉስጥ ለረዥም ዓመታት በሰሩባቸዉ ወቅት ሠራተኞችን በፊርማቸዉ መቅጠራቸዉን፣ ማሰናበታቸዉን፣ ማዛወራቸዉ፣. ዕድገት መስጠታቸዉን የሚያሳይ ማስረጃ ተጠሪ ባላቀረበበት ሁኔታ አመልካች የስራ መሪ ናቸዉ በሚል በስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠ ዉሳኔ መሰረታዊ የህግ ስህተት መሆኑን ጠቅሰዉ ታርሞ ይወሰንላቸዉ ዘንድ ዳኝነት ጠይቀዋል፡፡

የሰበር አቤቱታዉ በሰበር ችሎት ተመርምሮ ያስቀርባል በመባሉም ተጠሪ መልስ እንዲያቀርብ ጥሪ ተደርጎለታል፡፡ በዚህም መሠረት ተጠሪ ሰኔ 27 ቀን 2016 ዓ.ም በተፃፈ መልስ አመልካች የስራ መሪ ስለሆኑ ጉዳያቸዉ በአሠሪና ሠራተኛ አዋጅ ሊታይ አይገባዉም በሚል በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠ ዉሳኔ መሠረታዊ የህግ ስህተት ያልተፈጸመበት መሆኑን ጠቅሶ ጸንቶ እንዲወሰንለት ዳኝነት ጠይቋል፡፡ አመልካች ሐምሌ 11 ቀን 2016 ዓ.ም በተፃፈ የመልስ መልስ የሰበር አቤቱታዉን በማጠናከር ተከራክሯል፡፡

ከስር ጀምሮ የጉዳዩ አመጣጥ እና የግራ ቀኝ ክርክር ይዘት አጠር አጠር ባለ መልኩ ሲታይ ከፍ ሲል የተመለከተዉን ሲመስል፣ ይህ ችሎትም በስር ፍርድ ቤት በተሰጠ ዉሳኔ ላይ የተፈጸመ በዚህ ችሎት ሊታረም የሚችል መሠረታዊ የህግ ስህተት መኖር አለመኖሩን በጭብጥነት በመያዝ መዝገቡን እንደሚከተለዉ መርምሮታል፡፡

እንደመረመረዉም በአሠሪና ሠራተኞች አዋጅ ቁጥር 1156/2011 አንቀጽ 2(10) ላይ እንተመለከተዉ አንድ ሠራተኛ የስራ መሪ ነዉ ለማለት ከሌሎች በህግ ወይም እንደ ድርጅቱ የስራ ጠባይ በአሠሪዉ በተሰጠዉ የዉክልና ስልጣን መሠረት የስራ አመራር ፖሊሲዎችን የማዉጣትና የማስፈጸም ስልጣን ያለዉ ወይም ሠራተኛን የመቅጠር፣ የማዘዋወር፣ የማገድ፣ የማሰናበት ወይም የመመደብ ተግባሮችን ለማከናወን ስልጣን ያለዉ ሰዉ እንደሆነ ይደነግጋል፡፡ በተያዘዉ ጉዳይ ከድርጅቱ በተሰጣቸዉ የስራ መዘርዝር መሠረት አመልካች የሰዉ ኃይል የማሟላት፤ የቅጥር፣ የዕድገት፣ የዝዉዉር እና

የድስፕሊን ጉዳዮችን የመከታተል እና የመወሰን ስልጣን የተሰጠዉ ስለመሆኑ በስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት ተረጋግጧል፡፡ አመልካችም ቢሆን በስራ መዘርዘሩ እነዚህን የማከናወን ስልጣን አልተሰጠኝም የሚል ክርክር የላቸዉም፡፡ በዚህ ረገድ የአመልካች ክርክር በድርጅቱ ስሰራ በቆየሁበት ጊዜ ከእነዚህ ተግባራት ዉስጥ አንዱንም አከናዉኜ አላዉቅም፤ ተጠሪም ይህን በማስረጃዉም አላስረዳም የሚል ይዘት ያለዉ ነዉ፡፡

ይሁንና በአሠሪዉ ድርጅት ለሠራተኛዉ የተሰጠ የስራ መዘርዝር አንድን ሠራተኛ የስራ መሪ የሚያሰኙትን ተግባራት አስመልክቶ በአሠሪና ሠራተኛ አዋጁ ላይ የተመለከቱትን ተግባራት ማከናወን እንዲችል ስልጣን የሚሰጥ መሆኑ ከተረጋገጠ፣ ሠራተኛዉ ስራዉን በተግባር አለማከናወኑ ሠራተኛዉ የስራ መሪ አይደለም በሚል ድምዳሜ ላይ የማያደርስ ስለመሆኑ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በሰ/መ/ቁጥር 196970 (ያልታተመ) ላይ አስገዳጅ የሕግ ትርጉም ሰጥቷል፡፡ ከዚህ አንፃር ሲታይ ለአመልካች የተሰጣቸዉ የስራ መዘርዝር በባህሪዉ አንድ ሠራተኛ የስራ መሪ ነዉ ሊባል የሚችልበትን አስመልክቶ በአዋጅ ቁጥር 1156/2011 አንቀጽ 2(10) ላይ ከተመለከቱት ዉስጥ ቢያንስ አንዱን እንዲያከናዉን ስልጣን የሚሰጠዉ መሆኑ ከተረጋገጠ ሠራተኛዉ በተግባር ስራዉን አለማከናወኑ ሠራተኛዉ የስራ መሪ እንዳይባል ምክንያት ሊሆን የሚችል ባለመሆኑ፣ በዚህ ረገድ አመልካች የሚያቀርቡት ክርክር ተቀባይነት ያለዉ አይደለም፡፡

በሌላ በኩል በኢ.ፌ.ዲ.ሪ. ህገ መንግስት እና ህገ መንግስቱን መሰረት አድርጎ በወጣው የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር 1234/2013 መሰረት ለዚህ ሰበር ሰሚ ችሎት የተሰጠው የዳኝነት ሥልጣን መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመባቸውን ማናቸውንም የመጨረሻ ዉሳኔዎችን መርምሮ ማረም ስለመሆኑ የህገ መንግስቱ አንቀጽ 80(3/ሀ)) እና የአዋጁ አንቀፅ 10 ድንጋጌዎች ያስገነዝባሉ፡፡ መሠረታዊ የህግ ስህተት ማለት ምን ማለት እንደሆነ በአዋጁ የትርጉም ክፍል በአንቀጽ 2(4) ስር በዝርዝር ተመልክቷል፡፡ በዚህ መሠረት አንድ ዉሳኔ መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ነዉ ተብሎ በዚህ ችሎት ሊታረም የሚችለዉ ለሰበር አቤቱታዉ ምክንያት የሆነዉ ዉሳኔ በአዋጁ አንቀጽ 2(4) ስር ከተመለከቱት ሁኔታዎች ዉስጥ ቢያንስ አንዱን የሚያሟላ ሆኖ ዉጤቱም ፍትሕን የሚያዛባ ጉልህ ስህተት ያለበት ሆኖ ሲገኝ ስለመሆኑ ከድንጋጌዎቹ አጠቃላይ ይዘት መገንዘብ ይቻላል፡፡

ከዚህ ሁሉ አንፃር ሲታይ አመልካች የስራ መሪ ናቸዉ በሚል ድምዳሜ ላይ በመድረስ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የሰጠዉን ዉሳኔ በመሻር በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠዉ ዉሳኔ የተረጋገጠዉን ፍሬ ነገር፣ ለጉዳዩ አግባብነት ያለዉን ህግ እና ከላይ የተመለከተዉን የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት አስገዳጅ የህግ ትርጉም ያገናዘበ ነዉ ከሚባል በስተቀር በዚህ ችሎት ሊታረም የሚችል መሠረታዊ የህግ ስህተት የለም፡፡ ስለሆነም ተከታዩ ዉሳኔ ተሰጥቷል፡፡

ዉሳኔ

1. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 296483 ላይ ጥቅምት 06 ቀን 2016 ዓ.ም በዋለዉ ችሎት የሰጠዉ ዉሳኔ በሰበር ሥ/ሥነ ሥርዓት መመሪያ ቁጥር 17/2015 አንቀጽ 9(1) መሠረት ጸንቷል፡፡
2. በዚህ ችሎት የተደረገዉ ክርክር ያስከተለዉን ወጪና ኪሳራ ግራ ቀኝ የየራሳቸዉን ይቻሉ፡፡

መዝገቡ ተዘግቷል፤ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት፡፡

ፋ/ዘ

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ
ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም!